

Kostaldeko espazio naturala berreskuratzea klima irizpideekin Bermeoko Tonpoi itsaslabarretan

Tonpoiko naturagunea natura- eta paisaia-balio handiko eremua da, Talapeko eta Tonpoiko itsaslabarren ondoan baitago, Gaztelugatxeko Donieneko biotopo babestutik hurbil eta Urdaibai Biosfera Erreserbaren barruan.

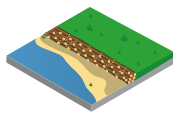
Leheneratu aurretik, eremua narriatuta zegoen eta ez zuen sarbide publikorik, baratzeek eta aldi baterako kokaleku irregularrek okupatzen baitzuten, hala nola txabolek, behin-behineko itxiturek, hesiek, landare inbaditzaileek eta kontrolatu gabeko hondakinen zabortege txikiek. Itsasotik gertu dagoenez eta lursaila aldapatsua denez, eremua irristatzeekiko kaltebera da, gero eta ohikoagoak diren prezipitazio handien eta olatuen muturreko gertaeren ondorioz, eta horrek arriskua sortzen zuen lurzatien erabiltzaileentzat.

Esku-hartzearen helburua parke publiko bat sortzea izan da, kostaldeko ingurune degradatu bat ingurumenaren eta gizartearen aldetik berreskuratzeke, klima-aldaketara egokitzeko irizpideak aplikatuta. Horretarako, hiri-inguruko azpiegitura berdea sortu da, 1,4 ha-koa, hirigunetik gertu, itzalguneekin, eta, itsasotik gertu dagoenez, udalerraren erdigunetik Aritzatxuko hondartzara iristeko moduan, Tonpoiko itsaslabarretatik.

Parkearen ikuspegi orokorra esku-hartzea amaitu ondoren.

Esku-hartzeak barne hartzen dituen NOK tipologia

Itsaslabarrak bernaturalizatzea / egonkortzea

1. FASEA

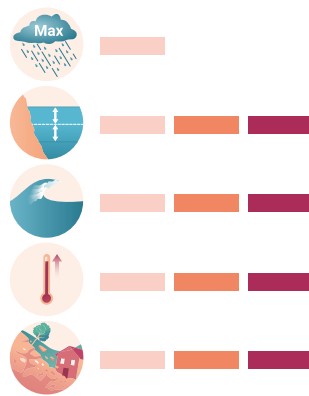
Lurzatiak eskuratzea eta lurra egokitzea

Lehenengo fasean, lursailak desjabetu, legez kanpoko eraikuntzak eraitsi eta lursailak egokitu ziren.

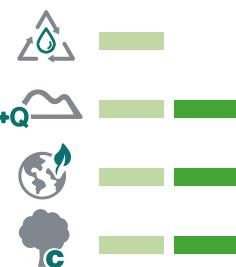
Lurrak egokitzea eta obra egitea.

KLIMA-MEHATXUAK

BATERAKO ONURAK

Ingurumenekoak

Sozialak

Ekonomikoak

GJH

2. FASEA

Landaredia egokitzea

Bertako zuhaitz- eta zuhaixka-espezieak landatzea, herrigunea kostaldeko ingurune naturalarekin lotzeko **3 km-ko bidezidorra** egitea eta egoteko gune edo begiratoki bat sortzea. Guztira **77 zuhaitz landatu dira (0,5 zuhaitz 100 m²-ko)**, batez ere arteak, eremu horretako artadi kantauriarreko jatorrizko ekosistema berreskuratzeko: 58 arte-ale, 6 artelatz, 6 ametz arrunt, 3 ereinotz, 2 udareondo eta 2 mizpirondo. Gainera, **1.500 zuhaixka** inguru erabili dira (**11 ale 100 m²-ko**), hainbat espezieetakoak, hala nola gurbitza, elorri beltza, txorbeltza, zuhandorra, zumalakarra, elorri zuria eta basaerramua. Gainera, dauden fruta-arbolak eta zuhaitz autoktonoak errespetatu dira.

Eremuaren egoera, landaredia egokitu ondoren.

“Esku-hartze horren bidez, ingurumena berreskuratzeaz gain, oinezkoentzako ibilbide bat sortu dugu, bermeotarrek kirola klima-aldaketara egokitutako eta herrigunetik gertuko ingurune natural batean egin dezaten, zaratiatik eta kutsaduratik urrun. ”

Bermeoko Udaleko udal-teknikaria.

Inplikaturako eragileak

- Bermeoko Udala
- Euskal Herriko Itsasertz Mugartea
- Neiker, Nekazaritza Ikerketa eta Garapenerako Euskal Erakundea
- Herritarrak: Tonpoiko lursailen jabeak eta erabiltzaileak

Datu ekonomikoak

Esku-hartzearen kostua, gutxi gorabehera: 360.000 €

Finantzaketa:

- **50.000 €** (Garapen jasagarria sustatzeko ekintzak gauzatzen dituzten toki-erakundeentzako dirulaguntza-programa, 2018).
- **290.000 €** (LIFE programa, LIFE IP URBAN KLIMA 2050 proiektua).

Aurkitutako oztopoak

- Bermeoko Udalak lurak eskuratzea. Eremua jabetza pribatuko hainbat lurzatitan banatuta zegoen, eta horietako asko erregistratu gabe zeuden. Lurren jabeak identifikatzea eta haiekin harremanetan jartzea zaila izan zen, eta proiektuaren izapideak eta epeak luzatu egin ziren. Gainera, lursailen jabeek eta erabiltzaileek erregistroko immatrikulazio-prozesua udalaren alde publikoki komunikatu ondoren, hainbat alegazio jaso ziren, eta prozesatu egin behar izan ziren, lursailak desjabetu eta utzarazi aurretik.
- Inguruan kontrolatu gabeko zabortege txiki ugari zeuden.

Arrakasta-faktoreak

Jatorrizko ekosistema berreskuratzea, gutxieneko jarduketak eginez eta paisaia errespetatuz.

Eremuan bertan zeuden **material naturalak berrerabiltzea** edo **tokiko materialak** erabiltzea.

Hainbat mikrohabitat-eremu sortzea (egur hila, urmaela, etab.) biodibertsitatea hobetzeko.

Lurzoruko karbono organikoa neurtzea (jardun aurretik eta jardun ostean), esku-hartzeak lurzoruen kalitatea eta egitura hobetzen laguntzen duen aztertzeke, higadura murriztuz eta klima-aldaketarekiko erresilienteago bihurtuz.

Tonpoiko eremuaren jatorrizko egoera naturala berreskuratzeke **hiri-altzaririk eta argiteria publikoko elementurik** ez izatea.